ANANSI. WORLD FICTION este un imprint al Editurii Trei

Traducerea acestei cărți a fost sprijinită de

MONTSERRAT

ROIG

Vremea cireșelor

Traducere din limba catalană și note de

Jana Balacciu Matei

3

TREI

EDITORI:
Silviu Dragomir
Magdalena Mărculescu
Vasile Dem. Zamfirescu

DIRECTOR EDITORIAL
ANANSI. WORLD FICTION:
Bogdan-Alexandru Stănescu

REDACTARE:
Ruxandra Câmpeanu

DESIGN:
Andrei Gamarț

DIRECTOR PRODUCȚIE:
Cristian Claudiu Coban

DTP:
Gabriela Anghel

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
ROIG, MONTSERRAT
Vremea cireșelor / Montserrat Roig ; trad. din lb. catalană și note de Jana Balacciu Matei. - București : Editura Trei, 2026
ISBN 978-606-40-3433-5

I. Balacciu-Matei, Jana (trad. ; note)

821.134.1

Titlul original: *El temps de les cireres*
Autor: Montserrat Roig

Copyright © Hereus de Montserrat Roig, 1991

Copyright © Editura Trei, 2026,
pentru traducerea în limba română

O.P. 16, Ghișeul 1, C.P. 0490, București
Tel.: +4 021 300 60 90 ; Fax: +4 0372 25 20 20
www.edituratrei.ro

ISBN: 978-606-40-3433-5

Lui Quim Sempere

PARTEA ÎNTÂI

Bulboane

„Timp pierdut. Timp pierdut. Timp pierdut.
Aceleași cuvinte iar și iar, pentru mai mari adâncuri,
înseamnă poate să te dezbraci ca să afli
drumul dincolo.“

— Joan Vinyoli, „Bulboane“

Când s-a întors la Barcelona, Natàlia a preferat să meargă la mătușa Patrícia, pe Gran Via colț cu Bruc. Frate-său, Lluís, însurat de optsprezece ani cu Sílvia Claret, locuia într-un duplex de pe Strada Calvet, aproape de Via Augusta, în partea de sus a orașului. Nu s-ar fi dus la el, și nu din cauza Sílviei, cu care măcar avea în comun plăcerea gătitului, ci din cauza lui Lluís. În cei doisprezece ani de absență, Natàlia uitase multe, dar nu-și putuse șterge din minte zâmbetul lui sarcastic când trebuise s-o ducă urgent la spital cu mașina. Era în pragul unei septicemii, dacă vrei să ți-o tragi, fă-o, dar, înainte, pune-ți mintea la contribuție, îi zisese atunci, și ea se încovriga de durere.

Aeroportul i s-a părut mai mare și mai luminos, mai plin de viață decât își imaginase. Forfotă, lume de tot felul umblând încolo și-ncoace, iar pe panou, semnalele luminoase indicau dese sosiri și plecări. Cât aștepta ca *tapis roulant* să-i aducă geamantanul și cele două genți, „slăbuț bagaj", Natàlia privea distrată în jur. Bărbatul care-i ridicase în slăvi apa de colonie Puig, „exportăm în toată Europa, o apă de colonie catalană a făcut înconjurul lumii", se așezase, din fericire, la celălalt capăt al sălii. Cele două călugărițe irlandeze priveau cu coada ochiului și așteptau strânse una-ntr-alta. Femeia cu buze ca focul, țipător rujată, ca un manechin din anii cincizeci, privea încântată

spre peretele de sticlă dinspre holul de sosiri, „s-o uita după cineva?“, domnul care citea *New Statesman*, fuma pipă și arăta a profesor de la British Council își verifica ceasul cu cel din aeroport. În sfârșit, bagajele au ajuns și furnicile-pasageri, mai mult sau mai puțin somnolente, s-au înșirat disciplinat spre ușile de ieșire. Natàlia Miralpeix ezită un moment: să ia autobuzul firmei Iberia, care ar lăsa-o în Piața Spaniei, sau un taxi. Îi rămăseseră câteva lire sterline, „bietul Jimmy, capitalul lui“, și le schimbase în aeroportul Heathrow. Din fericire, lira era în creștere și făcuse un schimb bun.

A ridicat brațul și a oprit un taxi. S-a întors să mai arunce o ultimă privire aeroportului. A recunoscut trăsăturile magice, pretins copilărești, ale mozaicului lui Miró și a zâmbit, „sunt acasă“. A urcat în mașină, „Gran Via, colț cu Bruc, vă rog“. În oglinda retrovizoare vedea ochii gri ai taximetristului. O priveau din când în când, „cum oi fi arătând? Atât de ciudată e o femeie spre patruzeci de ani care călătorește singură? Poate de vină-s blugii…“ Jimmy, care se îmbrăca și mai aiurea ca ea, o îndemnase să și-i cumpere în piața din Portobello. Dacă ai ceva frumos, curul e, îi zisese, ai un cur de toreador și pantalonii ăștia merg strânși, cu cât mai strânși, cu-atât mai bine. Cerul Barcelonei era de griul ăla compact, apăsător, ca deseori primăvara. Parcă lipiți într-unul singur, norii s-ar fi lăsat, încet-încet, până la coroanele copacilor. Un cer de dureri de cap și de somnolență. Ne-ar pica bine o furtună zdravănă, zise taximetristul, îndreptându-și spre ea ochii. Natàlia nu-i vedea decât ceafa îngustă și încrețită, care cădea în cute până unde-i începea spinarea și, în oglindă, doar fâșia din chip de la frunte la rădăcina nasului. Peisaj

despicat de mașini abandonate, umbre gri și maronii, motoare uzate, cărucioare de supermarket, frunze prăfuite, margini de drum prăbușite și schitul Bellvitge, înghițit de șiruri de blocuri enorme. Natàlia privea chiparoșii prăfuiți ai schitului și-i veneau în minte zilele fericite când venea aici cu tatăl ei. Mașinile treceau cu viteză, aproape razant pe lângă a lor, „mi s-a spus, o să vezi, acum sunt mai mulți bani". A ridicat geamul portierei.

Cu două zile în urmă fusese executat Puig Antich[1] și Natàlia își spunea „nu sunt atât de neghioabă încât să mă aștept la ceva altfel". Își amintea de ochii dezolați ai lui Jenny, noua prietenă a lui Jimmy. „M-am dus să-mi iau rămas-bun. Cu o seară în urmă le făcusem friptura de pui care-mi iese perfect. Iei puiul, ceri să ți-l golească, pui în el două cuburi de Maggi sau ceva de genul ăsta și o lămâie tăiată în două." Îi explicase lui Jenny, fiindcă îi plăcea mult lui Jimmy. Gătești foarte bine, Natàlia, îi zicea el deseori când locuiau împreună la Bath. „Mă amețise sangria, oi fi pus prea mult gin? Știam c-o să urmeze o criză de ficat. Nu pot să mănânc atâta orez, se umflă-n burtă și se digeră greu. Și apoi, puii englezești sunt mult mai grași ca ai noștri. Înainte de sangria, băusem trei pahare de *sherry* și pe urmă vin roșu, de-ăla oribil vândut la supermarket în sticle enorme. Dar Jimmy ținuse morțiș și sangria." E seara noastră de rămas-bun, *isn't it*? chiar dacă e și Jenny… Chiar dacă a fost și Jenny, Natàlia a făcut friptura de pui cu lămâie, Mrs. Jenkins fusese drăguță

1. Salvador Puig i Antich (1948-1974), anarhist catalan. Condamnat la moarte prin sugrumare de un tribunal militar (ultima execuție în timpul regimului franchist).

și o lăsase să-i folosească cuptorul. *My dear, I see…* a zis dolofana c-un zâmbet înțelegător. Englezii înțeleg totul și-ți dau cuptorul dacă-i vorba de despărțire. Jimmy fusese foarte gentil și de două-trei ori, mai în glumă, mai în serios, o sărutase. Jenny a pus masa și a încălzit farfuriile, să nu se răcească puiul cu orez. Seara a fost *very nice, indeed*, și Natàlia a putut să constate că, realmente, Jimmy se schimbase mult. Obținuse slujba visată, în orașul natal, Liverpool, și-și va aminti de perioada când au stat împreună în orășelul Bath ca de „una dintre cele mai minunate din viața mea, îți promit" și rostise un *I promise you* atât de serios și concentrat, încât Natàlia nu se putuse abține să râdă. Asta Jimmy îi spusese ei, Natàliei, în timp ce luau *cream tea* cu *scones*, biscuiții scoțieni, la Pump Room, salonul cu tavan neoclasic și ferestre mari spre vechile băi romane. În timp ce Jimmy ungea *scones* cu unt și gem, Natàlia îi spunea că Jenny e pur și simplu încântătoare, n-avea de ce să adauge că e femeia ideală în noul capitol din viața lui. Asta era deja clar. Jenny era o Hogarth pură, obrajii de-un roz pal, bărbia hotărâtă, ochii de pisicuță, părul castaniu și un nas care se înroșea la frig. Piele delicată, albă, parcă gata să crape. Când a cunoscut-o, Natàlia și-a zis că are meritul de a fi micuță și brună, de-a avea ochi vii și zâmbitori și, mai ales, un năsuc de șoricel care, la frig, căpăta imediat nuanțe de roșu. Un film englezesc era ușor de recunoscut nu doar după pajiștile imense și casele de cărămidă, ci și după nasul actrițelor. Un nas ca al Samanthei Eggar în *The Collector*[1], filmul care-o făcuse pe Natàlia să se îndrăgostească de cartierul Hampstead,

1. *Colecționarul*, film din 1965, făcut după romanul omonim al lui John Fowles.

nu era ușor de uitat. Chiar trebuie să pleci? o întrebase Jimmy, întinzând untul pe biscuitul scoțian. Natàlia i-a răspuns că da și i-a repetat-o când se plimbau pe lângă râul Avon, și lebedele au făcut-o să plângă, încă nu știe de ce, credea că da, că trebuia să plece, să se întoarcă la Barcelona. Dacă n-o fac acum, n-o s-o fac niciodată, sunt aproape doisprezece ani de când am plecat. De ce te întorci, Natàlia? a zis el și ea a spus nu știu.

A doua zi după cina de rămas-bun, Natàlia se dusese acasă la Jenny. Lăsase acolo tava cuptorului pe care adusese puiul și trebuia să i-o dea înapoi lui Mrs. Jenkins. Și atunci Jenny i-a spus, am auzit la radio, cică a fost executat un anarhist spaniol, Puchantik cred că-l chema. Natàlia s-a așezat pe brațul unui fotoliu din fața șemineului lui Jenny și a dat drumul tăvii în poală. În dimineața aia își cumpărase o fustă lungă din catifea reiată, ultima, își jurase. Jimmy îi spusese la început că n-are de gând să stea cu Jenny, dar casa ei avea o mică grădină și era tentantă, căci uneori vedeai acolo câte un pescăruș rătăcit, venit dinspre mare; mai erau patru săptămâni până să se mute la Liverpool și poate că, până la urmă, o să se însoare cu Jenny. Era de-o vârstă cu el, douăzeci și cinci de ani, era firesc. Un timp, Natàlia n-a scos o vorbă. Jenny s-a speriat și a deschis larg ochii de pisicuță. *Oh, my dear! Did you know him?*[1] — cine știe ce i-o fi trecut prin cap văzând-o în starea aia.

Dar Natàlia nu-i putea explica nimic lui Jenny; nu-i putea spune știi, chestia asta e ca madlena lui Proust, moartea asta, acum, când mă întorc… Căci Natàlia plecase în

1. „O, Doamne! Îl cunoșteai?“ (în en. în orig.).

anul grevei din Asturia[1] — ea și Emilio cântaseră pe Rambla din Barcelona *Asturias, patria querida* și *Astúries, llibertat!* până răgușiseră — și al arestării lui Grimau[2]. Grimau, executat peste un an, zisese că el trebuia să fie ultima victimă a fascismului… Și acum îl asasinaseră pe Puig Antich. Știi că pe Puig Antich l-au prins foarte aproape de casa ta, la noi în cartier? Închipuie-ți, în pașnicul și liniștitul Eixample[3], îi spunea într-o scrisoare Blanca Cortades, singurul om din Barcelona care-i scrisese destul de regulat în cei doisprezece ani de exil voluntar la Paris și la Londra. Perioada de la Roma Natàlia n-o considera exil, fiindcă fusese una de fericire cu Sergio și, în plus, nu trebuise să lucreze, căci mătușa lui, Sofía de Cuernavaca, îi lăsase lui Sergio o moștenire frumoasă. Erau însorite zilele petrecute cu Sergio la Trastevere și ea n-o să uite niciodată plimbările printre vechile palate renascentiste cu rufe puse la uscat, motanii furișați printre ruine, iarba strecurată între ferestrele din Cinquecento, ocrul decolorat al caselor. Fusese o epocă de iubire și melancolie, dar asta era altă poveste… Deci Blanca îi povestise de-a fir a păr totul despre Puig Antich și anarhiști. Ea credea că n-o să-l execute. Se zvonea că-n ultimul ceas o să sosească grațierea, că interveniseră toți, de la abatele Mănăstirii Montserrat până la papă. Și așa, săptămână după săptămână, vinerea se ținea ședința Consiliului de Miniștri și Franco și guvernul lui se făceau că plouă. O

1. Greva minerilor asturieni (aprilie-iunie 1962). Măsurile dure luate împotriva lor și a familiilor lor au declanșat puternice mișcări de solidaritate la Madrid și la Barcelona.

2. Julián Grimau García (1911-1963), membru al Partidului Comunist din Spania, în exil între 1939 și 1959, apoi în Spania în clandestinitate, arestat în 1963 și executat.

3. Elegant cartier din centrul Barcelonei.

s-o lase moartă, credea Blanca, n-au cum să-l omoare acum, când, din câte se spune, suntem pe punctul de a intra în Piața Comună. Deși tatăl Blancăi, reputat jurnalist, credea că, dacă stânga era sigură că n-o să fie ucis, dreapta, nu cea ultra, ci dreapta civilizată, se temea că execuția va avea loc. Cum vezi, continua Blanca, tata susține și acum că cei de stânga de la noi sunt prea naivi. Atmosfera de aici, zicea ea, pendulează între calm și neliniște, dar toată lumea se agață de ideea grațierii. Nu e posibil să-l omoare, repeta în ultima scrisoare.

În duminica de după execuție, ziua dinaintea plecării din Anglia, Natàlia s-a dus la Reading. Era o zi superbă. Aerul, curat, peluzele, de-un verde strălucitor. Cuplurile engleze se plimbau pe malul Tamisei, iar lebedele lunecau, senioriale. Copii și câini se fugăreau pe iarbă și se rostogoleau grămadă unii peste alții. Natàlia a fotografiat totul: peluzele întinse de-a lungul fluviului, bărcile și copiii, câinii și lebedele, podul, casele din cărămidă roșie, închisoarea din Reading. Lângă una dintre cele mai vechi fabrici din comitat, se înălța fortăreața, o închisoare victoriană mohorâtă, cu turnulețe în cele patru colțuri și o poartă enormă, parcă a unui castel. Căutând „micul petic albastru numit de pușcăriași cer", se plimbase prin această fortăreață condamnatul la moarte al lui Oscar Wilde[1].

„Frumoși sunt și stejari și ulmi
Când prind să înverzească.

1. Trimitere la poemul *Balada închisorii din Reading* de Oscar Wilde. Versurile au fost preluate din volumul cu acest titlu, traducere de Liana Alexandru, Humanitas, București, 2023.

Da-i trist când vipere încep
Spânzurători să crească,
Și verde or sur
Să moară un om,
Când n-a prins să rodească."

Natàlia ar fi vrut să scrie ce simțea în clipa aia, a căutat un colț care să capteze lumina zilei atât de frumoase și s-a gândit la Puig Antich, care nu va mai da niciun rod. Jimmy fusese cel care-i vorbise cu fervoare despre Oscar Wilde, scriitorul care descoperise „viața chiar când începea s-o piardă".

„Și câte grozăvii se văd
În globul unui vis,
Așa am văzut noi ștreangul când
De-o grindă a fost prins,
Și-am auzit rugi de călău
Strânse într-un urlet stins.

Și tot amarul ce l-a scurs
În chinul de-a jeli,
Și rău mai groaznic niciun om
Ca mine nu simți,
Căci cel ce are multe vieți
Mai multe va muri."

Duminica aia era foarte cald și Natàlia și-a lăsat pe iarbă Leika secondhand, să se odihnească. Privea bolta albastră, nesfârșită, prepelițele care se înălțau și dădeau roată sălciilor plângătoare. Ca în toate duminicile, cumpărase

Sunday Times. Lângă Wilson[1], care, ca întotdeauna, își mângâia câinele și, ca întotdeauna, era cu pipa în gură, și lângă inefabilul și lăptosul Jeremy Thorpe[2], cu joben, plimbându-se prin Eton, la cincisprezece ani, cu părinții, se afla știrea morții lui Puig Antich și a polonezului Heinz Chez[3]. *Two police killers garrotted in Spain*[4], primii civili executați după unsprezece ani. Când Natàlia plecase din Spania, Puig Antich avea treisprezece ani.

Spune, Natàlia, a întrebat-o în seara aia Jenny — se întâlniseră din nou, acasă la Henry, prietenul născut în Gibraltar —, ce e aia garotă? A răspuns atotștiutorul Jimmy: garota constă dintr-un guler din fier, un scaun și-un stâlp, tot din fier. Victima este legată de scaun, care e prins de stâlp. I se pune gulerul în jurul gâtului și călăul îl strânge răsucind un șurub și rupe șira spinării. M-am uitat azi în Britannica, a adăugat. Și gâtul, trooosc, a zis Henry, cu ochii la Jenny, să vadă ce figură face. Oh! taci, e oribil! a strigat ea.

Natàlia se dusese la Reading fiindcă, înainte să părăsească Anglia, voia să-și ia rămas-bun de la unchiul lui Jimmy, Mr. Philip Hill. Era încă devreme când a ajuns, ceața încă nu se ridicase, soarele se trezea mai târziu. Mr.

---

1. Harold Wilson (1916-1995), prim-ministru al Marii Britanii în 1964-1970 și 1974-1976.

2. Jeremy Thorpe (1929-2014), om politic britanic.

3. Numele cu care a intrat în Spania Georg Michael Welzel (1944-1974), a cărui identitate reală a fost descoperită abia în 2005. Născut în RDG, după ani de închisoare, în urma a trei încercări eșuate de fugă în RFG, în mai 1972 a reușit să ajungă în Berlinul occidental și, de aici, în ziua de 12 decembrie a aceluiași an, la Tarragona, unde, fără un motiv cunoscut, a împușcat la 19 decembrie un membru al Gărzii Civile. A fost executat în aceeași zi cu Puig Antich.

4. „Doi asasini de polițiști sugrumați în Spania“ (în en. în orig.).

Hill tundea iarba din mica lui grădină și și-a scos ceremonios mănușile de cauciuc ca să-i strângă mâna. Nu-și mai strânseseră mâna niciodată. N-o să fie ultimul rămas-bun, nu? a zis unchiul Philip, un bărbat grăsuț, limfatic. Avea pielea de culoarea piersicii tinere și ochii apoși. Natàlia a zis, oh, bănuiesc că nu și apoi n-a mai știut ce să-i spună omului care îi dăruise atât de mult, mai mult decât oricine; o învățase o meserie, fotografia, îi dăruise uneltele cu care să-și câștige traiul. Nimeni, nici Sergio, care o iubise, nici Jimmy, care o ajutase să descopere lumea simțurilor, nici Emilio, care-i deschisese ochii, nu îi dăduseră ceva atât de prețios ca bunul unchi Philip, care nu știa aproape nimic despre țara ei, nici despre trecutul ei. Acum Natàlia știa că realmente poate fi independentă și poate să aleagă din ce să trăiască. Ce altceva pot să fac, își zicea, la cei treizeci și șase de ani ai mei? Sau curvă, sau mă mărit. Evident, unchiul Philip n-avea habar cine era Puig Antich — de ce-ar fi trebuit să știe, el, care-și făcuse deja datoria pe lumea asta și-și plătea impozitele ca să asigure o viață lungă Majestății Sale Regina Elisabeta a II-a? —, totuși Natàlia a adus vorba despre asta, că s-ar putea să găsească o țară cam învolburată. Nu citise *Sunday Times*? Au executat un anarhist, ce formă barbară de a ucide, nu? Toate formele sunt barbare, dacă te gândești, dar bietul unchi Philip știa despre Spania doar din auzite, nu-i plăceau țările calde, mie-mi place frigul, spunea adesea. Îi fusese greu Natàliei să-i explice că Barcelona nu e lângă Torremolinos[1]. Mr. Hill se specializase în fotografie marină și-și petrecuse jumătate din viață pe navele de pescuit cod care navighează în nordul Angliei

1. Localitate din Andaluzia, cu veri călduroase.

și pe lângă coastele Norvegiei. Când Jimmy i l-a prezentat, Natàlia a zis că trebuie să fie minunat să fii fotograf, văzuse nu de mult *Blow-Up* al lui Antonioni, și ce mult i-ar plăcea să învețe. Unchiul Philip o privise cu ochii lui de culoarea apei de mare și-a zis, păi să-i dăm drumul! Eu mă plictisesc, nu prea am de lucru, te-nvăț cum să faci încadrarea și să pui în valoare o imagine, pare simplu, dar nu e.

Luni dimineața era încă la Bath și la prânz se afla într-un taxi în drum spre Patrícia. Piața Spaniei, cu *mona de Pasqua*[1] în mijloc, i s-a părut mai murdară și mai urâtă ca oricând. Poate de vină era ziua, morocănoasă. În mijlocul pieței era o învălmășeală de mașini și autobuze, când ea plecase încă erau tramvaie, și taximetristul s-a pus pe înjurat. De-o parte și de alta a bulevardului spre Montjuïc, enorme afișe publicitare cu portretele lui Mao, Lenin și Che: *Sabe usted por qué hicieron la revolución? Historia de las revoluciones… la respuesta (en fascículos coleccionables)*[2]. Pretutindeni se auzeau claxoane și zgomotul era infernal, în timp ce un polițist cu ceafa roșie ca o pătlăgică alerga dintr-o parte într-alta. „Are un fluier de parc-ar fi un sticlete răgușit." Obișnuit, înarmat cu răbdare, taximetristul s-a apucat să-i vorbească Natàliei despre vremea când nu erau atâtea mașini, acum cu ce te-alegi dintr-o cursă? O mizerie. De ni s-ar face măcar o reducere la benzină. Omul era din Albacete, și Natàliei, care nu mai vorbise de-atâta vreme catalana, i-a făcut plăcere s-o audă cu accent murcian. Uite, eu nu știu cât timp ați fost afară… doisprezece

1. În mijlocul Pieței Spaniei se află un spațiu circular inaccesibil trecătorilor, cu o fântână în mijloc. Comparat de scriitoare cu un cozonac de Paște.

2. „Știți de ce au făcut revoluția? Istoria revoluțiilor… răspunsul (în fasciculele următoare)" (în sp. în orig.).

ani? oho! Clar c-o să vi se pară schimbat aici. Eu am avut o viață vai și-amar, știți… câți ani mi-ați da? Cincizeci, este? Da' am patruzeci și doi și nu-mi doresc decât atât: copiii mei să n-o ducă la fel de rău ca mine. Veneau în sat și ne luau cartofii. Ei, cine vreți să fie? Ăia de-au câștigat… Ochii gri ai taximetristului nu i se mai păreau atât de metalici, ci ca de cer începătoșat.

Îi trimisese o telegramă Patríciei, „vin luni. Nu te speria, stau la tine până-mi găsesc o locuință". Nu îndrăznise să adauge că venea lefteră, dar Patrícia îi era naș și mereu zisese că Natàlia e preferata ei, deși, de mică, era urâcioasă și o călca pe nervi. Zicea că e o combinație între soră-sa, Paquita, care murise ca o zdreanță, și cât fusese de frumoasă, Doamne, o găsiseră înfășurată în hârtie de ziar, ea, care fusese bogată, dar cheltuise toată averea răposatului soț cu de-alde terchea-berchea; avea o slăbiciune pentru toreadori și dansatori de flamenco, ba chiar se zvonise că se ținea și cu cumnatul, un tânăr dominican; un amestec deci între Paquita și Kati, nebuna de Kati, care-și luase viața în 1939, Dumnezeu s-o ierte. Cât bătea Natàlia lumea largă — de ce nu-i scria? —, biata Patrícia rămăsese văduvă după poetul Esteve Miràngels, mătușa Sixta mereu zicea că lui Esteve nu i se potrivește numele, că nu îngeri, alte lucruri îi plăcea lui să privească[1], și murise și Judit, care în 1958 avusese un accident vascular cerebral. Niște ani, Judit trăise cu creierul mort, până când o altă hemoragie a trimis-o pe lumea cealaltă. Rămas singur, tatăl Natàliei renunțase la apartament și se mutase la Lluís și la Sílvia. Îi povestise Sílvia într-o scrisoare. În cei doisprezece ani cât

1. Numele Miràngels este compus din verbul *mirar*, „a privi", și *àngels*, „îngeri".